HÖGSKOLAN I BORÅS

Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad
Introduction to Caring Science with focus on Nursing

15 högskolepoäng
15 credits

Ladokkod: VVI011
Version: 5.0
Fastställd av: Utbildningsutskottet 2012-08-24
Gäller från: HT 2012

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G1N)
Utbildningsområde: Vård
Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap
Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt lägst betyg G/3 i Ma B, Nk B och Sh A
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen inleds med en introduktion till högskolestudier och sjuksköterskeprogrammet med utgångspunkt i lokala, nationella och internationella styrdokument. Idéhistoriska grunder för vårdande, sjuksköterskeprofessionen och vårdvetenskapens utveckling och framväxt studeras. Tonvikten ligger på centrala epoker i den idéhistoriska utvecklingen avseende synen på vetenskap, kunskap, människa, hälsa, värld och vårdande. Vårdvetenskapens centrala begrepp och teorier introduceras, där patientperspektivet är centralt och förtydligas genom ett livsvärldsperspektiv. En teoretisk referensram till vårdandets etik läggs genom att introducera centrala etiska teorier, värden och normer.

Lärande i det vårdande sammanhanget behandlas genom studier av teoretiska utgångspunkter för vårdandets didaktik. Reflektion som begrepp och företeelse är i fokus samt kunskapsteoretiska idéer av betydelse för professionsutbildningar. Ett samhällsperspektiv på människa, hälsa och vård introduceras genom begrepp och teorier som belyser kultur, genus och socialpsykologiska faktorer.
Lagstiftning och andra styrfaktorer som reglerar samhällets vård studeras. Grunderna för sjuksköterskans ledarskap och teamsamverkan i vårdande behandlas. Forskningsprocessen och vetenskapsteoretiska grundbegrepp introduceras. Grunderna i informationssökning och informationskompetens läggs.

Mål

Kursens syfte är att studenten tillägnar sig grunderna i ett vårdvetenskapligt och professionellt förhållningssätt i relation till ett patientperspektiv och till sjuksköterskeyrket.

Kunskap och förståelse
Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna redogöra för

- huvuddragen i vårdvetenskapens och sjuksköterskeprofessionens framväxt och utveckling,
- innebörder i vårdvetenskapens centrala begrepp, teorier och värden,
- innebörder av ett patientperspektiv i vårdarbete,
- sjuksköterskans ansvars- och kompetensområden samt styrfaktorer som reglerar dessa,
- styrfaktorer som reglerar hälso- och sjukvård samt socialtjänst,
- huvuddragen i forskningsprocessen.

Färdighet och förmåga
Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna

- tillämpa grunder i informationssökning,
- skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,

- identifiera och reflektera kring olika etiska värden och normer i en vårdsituation,
- reflektera kring egna normer, värderingar och attityder till vård och vetenskap,
- tillämpa reflektion som stöd för lärandet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna visa på
- ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till skilda perspektiv på vårdandet,
- ett vetenskapligt förhållningssätt vid granskning av forskningsrapportering.

Undervisningsformer

Föreläsningar, reflektionsgrupper och olika former av tillämpningsövningar enskilt eller i grupp.
I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering om aktuella frågeställningar och perspektiv inom studieområdet samt en hjälp för studenten att strukturera kursens olika moment. Vid reflektionstillfällen sker en reflekterande bearbetning av kursens litteratur och innehåll.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom en individuell skriftlig tentamen och en skriftlig inlämningsuppgift. För godkänd kurs krävs också aktivt och godkänt deltagande i reflektionsgrupper och tillämpningsövningar. För att kunna delta i kursens individuella skriftliga tentamen krävs godkänt deltagande i samtliga reflektionsgrupper.

Studenten har rätt till fem tentamenstillfällen, varav tre tillfällen inom kursens ram och ytterligare två inom ett år. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt institutionsspecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs respektive VHBs hemsida.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på institutionens hemsida.

Studenter har rätt att vara representerade i institutionens beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapens deldiscipliner enligt följande:
- Vårdandets teori, filosofi och idéhistoria, 4,5 hp
- Vårdandets etik, 2 hp
- Vårdandets didaktik, 1,5 hp
- Vårdandets sociologi och psykologi, 2 hp
- Vårdutveckling och ledarskap, 1,5 hp
- Vetenskaplig teori och metod, 3,5 hp

Plagiatkontroll
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (VVI011)

Birkler, J. (2010). *Filosofi och omvårdnad. Etik och människosyn.* Stockholm: Liber. 228s.

Dahlberg, K. & Segesten, K. (2010). *Hälsa och vårdande i teori och praxis.* Stockholm: Natur & Kultur. 344 s.

Dubois C-A, McKee, M. & Nolte, E.(Eds). (2006). *Human resources for health in Europe.* (s. 1-7). Maidenhead: Open University Press. 7 s.
Hämtad från www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0006/98403/E87923.pdf

Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T.L. (2011). *Skriva för att lära- skrivande i högre utbildning.* (s. 27-97, 175-195). Johanneshov: TPB.

Ehrenberg, A. & Wallin, L. (2009). *Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling.* (Kapitel 6, s. 180-211, Kapitel 8, s. 243 – 269, Kapitel 9, s. 271 -284, Kapitel 12, s. 379 -384). Lund: Studentlitteratur. ca 80 s.

Ekebergh, M. (2009). *Att lära sig vårda med stöd av handledning.* (s. 3-57). Lund: Studentlitteratur. 54 s.

Friberg, F. (Red.).(2006). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten.* (s. 3-82). Lund: Studentlitteratur. 79 s.

Institutionen för vårdvetenskap. (2011). *Riktlinjer för formalia vid skriftliga studieuppgifter* (Kompendium). Borås: Institutionen för vårdvetenskap. Högskolan i Borås. 9 s.
Hämtad från http://www.hb.se/vhb/ Länk: Student / Examensarbete

Karolinska Institutets bibliotek. (2009). *Vad är en vetenskaplig artikel? En guide.* [Film 45 min]
Hämtad från http://bridge.kib.ki.se/vetartikel/player.html

Notisum (2001). *Socialtjänstlag.* Västra Frölunda: Rättsnätet.
Hämtad från http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20010453.HTM

Rönnberg, L. (2011). *Hälso- och sjukvårdsrätt.* (Kapitel 3). Lund: Studentlitteratur.

Segesten, K. (2011). *Att utbildas till sjuksköterska. Perspektiv på lärande.* Stockholm: Natur & Kultur. 180 s.

Socialstyrelsen (2002). *Socialtjänstlagen.* Stockholm: Socialstyrelsen. 32 s.
Hämtad från http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2002/2002-114-3

Socialstyrelsen. (2005). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska.* Stockholm: Socialstyrelsen. 17 s.
Hämtad från http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/9879/2005-105-1_20051052.pdf

Språkrådet. (2008). *Svenska skrivregler.* Stockholm: Liber. 264 s.

Tamm, M. (2005). *Tanke och tro: Historiska nedslag i hälsa, sjukdom, liv och död.* Lund: Studentlitteratur. 335 s.

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare.* Stockholm: Liber. 192 s.

Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis.* Stockholm: Natur & Kultur. 214 s.

Artiklar

Kiessling, T. & Kjellgren, K. (2004). Patienters upplevelse av delaktighet i vården. *Vård i Norden, 74*(24), 31-35. 5 s.

Kleinman, A., & Benson, P. (2006). Anthropology in the Clinic: The Problem of Cultural Competency and How to fix it. PLoS Med, 3(10), 2 http://www.plosmedicine.org/article/info:doi/10.1371/journal.pmed.0030294

Öresland, S., Määttä, S., Norberg, A., Winther Jörgensen, M. & Lutzen, K. (2008). Nurses as guests or professionals in home health care. *Nursing Ethics, 15*(3), 371-383. 13 s.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

2012-08-13 ILN/ALJA/ila

Beredningsgruppen: 2012-08-15
Utbildningsutskottet: 2012-08-24